

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи композиції

Назва дисципліни

Галузь знань – 02 «Культура та мистецтво»

Спеціальність – 022 «Дизайн»

Рівень вищої освіти – перший бакалаврський

Освітньо-професійна програма – «Дизайн»

Обсяг дисципліни – 10 кредитів ЄКТС. Шифр дисципліни – ОЗП.05

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (цикл загальної підготовки)

Факультет технологій і дизайну

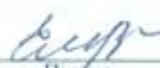
Кафедра дизайну

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторії роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	5	68	17	51	-	-	82	-	-	-	+
Д	1	2	5	72	18	54	-	-	78	-	-	-	+
Разом:			10	140	35	105	-	-	160	-	-	-	2

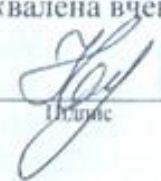
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Дизайн» для спеціальності 022 «Дизайн»

Робоча програма складена канд. техн. наук Оксана СТРИЖОВА
 Підпис (-и) автора (-ів) Ступінь, вчене звання, ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора (-ів)

Схвалена на засіданні кафедри дизайну

Протокол №1 від 1.09.2023 р. Зав. кафедри дизайну Ельвіра БАЗИЛЮК
 Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету технологій та дизайну

Голова вченої ради факультету Тетяна ІВАНІШЕНА
 Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

3) Пояснювальна записка

Дисципліна «Основи композиції» є базовою обов'язковою дисципліною загальної фахової підготовки сучасних фахівців зі спеціальності 022 Дизайн освітнього рівня «бакалавр», за освітньо-професійними програмами «Графічний дизайн» та «Дизайн інтер'єру і меблів». Отриманні знання та навички дозволять надалі проєктувати предмети, об'єкти дизайну з високим рівнем відповідності естетичним вимогам, що підвищує конкурентну привабливість таких розробок у фаховому середовищі.

- для ОПП «Графічний дизайн»: **Пререквізити:** Кольорознавство. **Кореквізити:** Рисунок, Живопис, Проєктування, Шрифти та типографіка, Верстка та поліграфія.

- для ОПП «Дизайн інтер'єру та меблів»: **Пререквізити:** Рисунок, Живопис. **Кореквізити:** немає.

Відповідно до **Стандарту вищої освіти** із спеціальності 022 Дизайн та освітніх програм, за якими здійснюють професійну підготовку в Хмельницькому національному університеті, дисципліна «Основи композиції» сприяє формуванню та розвитку у здобувачів:

компетентностей:

для обох ОПП:

- здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну;

для ОПП «Графічний дизайн»:

- здатність застосовувати у проєктно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах;

- здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього об'єкту дизайну;

для ОПП «Дизайн інтер'єру та меблів»:

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

- здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну.

програмних результатів навчання:

для обох ОПП:

- аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проєктних рішень;

- визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі;

- розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах;

- розробляти композиційне рішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах

для ОПП «Графічний дизайн»:

- застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях;

для ОПП «Дизайн інтер'єру та меблів»:

- визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну в комунікативному просторі.

Мета дисципліни: розвиток теоретичної та практичної підготовки фахівця, для вирішення типових та складних завдань із системного застосування виражальних елементів, засобів та принципів і законів організації композиції при проєктуванні предметів, об'єктів дизайну.

Предмет: система композиції та її гармонійність у предметах, об'єктах дизайну.

Завдання дисципліни:

- оволодіти предметною областю та особливостями професійної діяльності, оволодіти теоретичними знаннями з побудови композиційної гармонії предметів, об'єктів дизайну;

- розвинути здатність до пошуку, аналізу і синтезу інформації;

- розуміти національні традиції та сучасні прояви мультикультурності, вміти розвивати і творчо застосовувати їх у власній проєктній діяльності;

- набутти практичних навичок застосування системного підходу до створення композиційної гармонії у предметах і об'єктах дизайну.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувач здатний: застосовувати термінологію, принципи та правила композиції, закони створення композиції, навички системного підходу до створення гармонійних предметів, об'єктів дизайну; застосовувати самостійно в практичній фаховій діяльності композиційні елементи та засоби їх зв'язку;

виконувати композиційний аналіз аналогів та власно спроектованих предметів, об'єктів дизайну, творів мистецтв.

Виконання завдань допомагають здобувачам оволодіти: а) фаховою термінологією; б) практичними навичками зі створення композиційно гармонійних творів та предметів дизайну на основі комбінаторного, асоціативного дизайн-методів прийомами стилізації та трансформації; в) макетними інструментами і техніками роботи з макетними матеріалами.

4) Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	ЛР	СРС
<i>Перший семестр</i>			
Розділ 1. Основні положення композиції	4	6	16
Розділ 2. Елементи композиції. Частина 1	13	45	66
Разом за 1-й сем.:	17	51	82
<i>Другий семестр</i>			
Розділ 3. Елементи композиції. Частина 2	4	6	16
Розділ 4. Засоби виразності та зв'язку елементів в композиції	10	42	40
Розділ 5. Принципи та закони композиції	4	6	22
Разом за 2-й сем.:	18	54	78
Усього:	35	105	160

5) Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Перелік тем і зміст лекцій

Номер теми	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
<i>Перший семестр</i>		
1	Основні положення теорії композиції. Задачі, зміст і структура дисципліни. Категорії композиції. Види композиції. Правила композиції. Літ: [7], с. 118–123	4
2	Базові елементи в композиції. Крапка, лінія, пляма. Літ: [2], с. 14–24; [3] с. 19–81; [4] с. 103–124	2
3	Основні елементи в композиції. Форма, силует, текстура-фактура, світлотінь, середовище, простір, формат. Літ: [2], с. 14–24; [3] с. 19–81; [4] с. 103–124.	2
4	Модульні композиції. Комбінаторика. Види. Особливості і прийоми комбінування. Літ: [4] с. 173–176	4
5	Композиція орнаментів. Стилзація. Види, будова орнаментів, особливості виконання стилізації орнаментальних мотивів. Літ: [4], с. 218–219; [6], с. 12–120.	4
6	Відношення та пропорції в композиції. Класичні та сучасні пропорційні співвідношення. Літ: [5] с. 146–154	1
Разом за 1-й сем.:		17
<i>Другий семестр</i>		
7	Форма в дизайні. Композиція форми. Літ: [5] с. 62–97, 91-93, 146-160	4
8	Засоби виразності й зв'язку елементів в композиції: симетрія та асиметрія. Види, застосування. Літ: [2], с. 28–31; [3], с. 106–117; [4], с. 59–69, с. 178-191	2
9	Засоби виразності й зв'язку елементів в композиції: статика та динаміка. Види, особливості застосування. Літ: [2], с. 28–31; [3], с. 106–117; [4], с. 59–69, с. 178-191	2
10	Засоби виразності й зв'язку елементів в композиції: тотожність – нюанс – контраст. Види, особливості застосування. Літ: [2], с. 34–37, 64–67; [3], с. 118–122	2
11	Засоби виразності й зв'язку елементів в композиції: метричні повтори. Види, особливості застосування. Літ: [2], с. 38–41, 68–69; [3], с. 97–104; [4], с. 34–37; [5], с. 160–167	2
12	Засоби виразності й зв'язку елементів в композиції: ритмічні порядки. Види, особливості застосування. Літ: [2], с. 38–41, 68–69; [3], с. 97–104; [4],	2

	с. 34–37; [5], с. 160–167	
13	Принципи та закони композиції. Центр в композиції. Способи підсилення композиційного центру. Літ: [2], с. 143–145	2
14	Принципи та закони композиції. Хаос і гармонія. Композиційний аналіз творів мистецтва і об'єктів дизайну	2
Разом за 2-й сем.:		18
Усього:		35

5.2 Зміст лабораторних занять

Перелік тем і зміст лабораторних занять

Номер теми	Тема лабораторного заняття	Кількість годин
<i>Перший семестр</i>		
1	Паперопластика в дизайні. Літ: [1] с. 11–13, 18–20	12
2	Композиції з базових і основних елементів: лінія, пляма, колір, текстура – фактура, силует. Літ: [2], с. 14–24; [3] с. 19–81; [4] с. 103–124	12
3	Модуль. Комбінаторика. Літ: [4] с. 173–176	12
4	Орнамент. Стилзація. Літ: [4], с. 218–219; [6], с. 12–120	15
Разом за 1-й сем.:		51
<i>Другий семестр</i>		
5	Форма: руйнація, підтримка. Літ: [5] с. 62–97, 91–93, 146–160	12
6	Симетрія – Асиметрія. Статика – Динаміка. Літ: [2], с. 28–31; [3], с. 106–117; [4], с. 59–69, 179–191	12
7	Тотожність – Ньюанс – Контраст. Літ: [2], с. 34–37, 64–67; [3], с. 118–122	6
8	Метр і Ритм. Літ: [2], с. 68–69; [3], с. 97–104; [4], с. 34–37; [5], с. 160–167	12
9	Центр в композиції. Літ: [2], с. 143–145	12
Разом за 2-й сем.:		54
Усього:		105

Для виконання завдань лабораторних робіт з дисципліни потрібні:

- інструменти: канцелярський ніж, металева лінійка (15 см, 30 см чи 50 см), макетний килимок (розмір форматів А4 або А3), графітові олівці НВ, трикутник, транспорир, шило;

- матеріали: 7 планшетів з ДВП (розмір 500х500 мм), білий, кольоровий папір (щільність від 160–200 г/м²) різного формату, крейдований картон (від 220 г/м² і більше), плита пінопластова або пінополістирольна (товщина 5 мм, 30–50 мм), фарби (акварельні або акрилові чи гуаш); клей ПВН, пензлик для клею та клей полімерний.

У процесі виконання лабораторних робіт з дисципліни здобувачі набувають практичних навичок зі створення площинних та об'ємних композицій, упорядкування їх відносно принципів і законів створення композиційної гармонії.

5.3 Зміст самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів відповідно до рекомендацій «Положення про організацію та контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти у ХНУ» <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-organizacziyu-ta-kontrol-samostijnoyi-robo-ty.pdf> полягає у: систематичному опрацюванні програмного теоретичного матеріалу з відповідних джерел інформації; підготовці до виконання лабораторних робіт; оформленні їх результатів та підготовці до захисту лабораторних робіт (ЛР); підготовці до тестування з теоретичного матеріалу тем (Т).

Зміст самостійної роботи

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
<i>Перший семестр</i>		
1–2	Опрацювання теоретичного матеріалу Т1. Підготовка до виконання ЛР1	8
3–4	Опрацювання теоретичного матеріалу Т1. Оформлення результатів та підготовка до захисту ЛР1	8

5-6	Опрацювання теоретичного матеріалу Т2. Підготовка до виконання ЛР2	9
7-8	Опрацювання теоретичного матеріалу Т3. Оформлення результатів та підготовка до захисту ЛР2	10
9-10	Опрацювання теоретичного матеріалу Л4. Підготовка до виконання ЛР3	10
11-12	Опрацювання теоретичного матеріалу Л4. Оформлення результатів та підготовка до захисту ЛР3	10
13-14	Опрацювання теоретичного матеріалу Т5. Підготовка до виконання ЛР4	10
15-16	Опрацювання теоретичного матеріалу Т5. Оформлення результатів ЛР4	10
17	Опрацювання теоретичного матеріалу Т6. Підготовка до захисту ЛР4. Підготовка до тестування з тем Т1-Т6	7
Разом за 1-й сем.:		82
<i>Другий семестр</i>		
1-2	Опрацювання теоретичного матеріалу Л7. Підготовка до виконання ЛР5	8
3-4	Опрацювання теоретичного матеріалу Л7. Оформлення результатів та підготовка до захисту ЛР5	8
5-6	Опрацювання теоретичного матеріалу Т8. Підготовка до виконання ЛР6	8
7-8	Опрацювання теоретичного матеріалу Т9. Оформлення результатів та підготовка до захисту ЛР6	8
9-10	Опрацювання теоретичного матеріалу Т10. Підготовка до виконання ЛР7. Оформлення результатів та підготовка до захисту ЛР7	8
11-12	Опрацювання теоретичного матеріалу Т11. Підготовка до виконання ЛР8	8
13-14	Опрацювання теоретичного матеріалу Т12. Оформлення результатів та підготовка до захисту ЛР8	8
15-16	Опрацювання теоретичного матеріалу Т13. Підготовка до виконання ЛР9	10
17-18	Опрацювання теоретичного матеріалу Т14. Оформлення результатів та підготовка до захисту ЛР9. Підготовка до тестування з тем Т7-Т14	12
Разом за 2-й сем.:		78
Усього:		160

6) Технології та методи навчання

Процес освітньої діяльності з дисципліни ґрунтується на використанні класичних і сучасних навчальних технологій, що мають допомогти здобувачам оволодіти теоретичними знаннями та набутти практичних навичок, зокрема:

- *лекції* (з використанням методів контекстного навчання та візуалізації інформації за допомогою інформаційних комп'ютерних та мультимедійних технологій);
- *лабораторні заняття* (на основі проблемно-продуктивного методу навчання з використанням майстер-класів, практикумів);
- *консультування* (як додаткові пояснення теоретичних засад та шляхів вирішення завдань з використанням прикладів виконання завдань);
- *самостійна робота* (підготовка до виконання лабораторних робіт, оформлення їх результатів та підготовка до захисту, підготовка до тестувань).

7) Методи контролю

При оцінюванні результатів освітньої діяльності здобувачів використовують такі засоби контролю: *захист* лабораторних робіт (в усній формі) як оцінка вміння обґрунтовувати прийняті рішення та застосовувати набуті знання під час вирішення практичних завдань; *тестування* як перевірка засвоєння теоретичного матеріалу; *іспит-перегляд* як оцінка рівня розвитку професійних навичок здобувачів.

Поточний контроль здійснюється під час усного захисту лабораторних занять, а також у дні проведення контрольних рубіжних заходів (атестація), встановлених робочою програмою та графіком освітнього процесу.

Семестровим контрольним заходом є іспит у формі перегляду комісією з викладачів кафедри дизайну результатів виконання лабораторних робіт. До перегляду допускають здобувачів, які у повному виконали та успішно захистили результати усіх лабораторних робіт семестру та успішно пройшли тестування.

Підсумкова семестрова оцінка складається як середньозважена з оцінок за усі види поточного контролю складових елементів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти.

8) Оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти з дисципліни здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-kontrol-i-oczinu-vannya-rezultativ-navchannya.pdf>). Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною **чотирибальною** шкалою та виставляється в електронному журналі обліку успішності здобувача.

Оцінка за виконання та захист лабораторної роботи, з урахуванням своєчасності її захисту, складається з оцінювання: а) правильності рішення та оригінальності ідей; б) самостійності виконання та якості оформлення результату. Термін захисту лабораторної роботи є своєчасним, якщо здобувач захистив її на початку вивчення наступної теми. Пропущене заняття здобувач має відпрацювати не пізніше, ніж за два тижні до завершення семестру.

Оцінювання результатів виконання та захисту лабораторних робіт з дисципліни «Основи композиції» здійснюється за критеріями:

Оцінка за бальною інституційною шкалою	Критерій оцінювання результатів виконання та захисту лабораторних робіт
5	Під час захисту результатів виконання лабораторних робіт здобувач продемонстрував глибину та повноту опанування тематичним теоретичним матеріалом, грамотно обґрунтовує прийняті рішення, вміє робити висновки, пов'язувати теорію з практикою, вміло використовує здобуті знання для вирішення проєктних завдань. Може припуститися двох-трьох несуттєвих похибок у рішеннях. Результат відображає оригінальність творчої ідеї та має високу якість виконання й оформлення
4	Здобувач виявив повне засвоєння теоретичного матеріалу, володіє фаховою термінологією; свідомо та самостійно використовує теоретичні знання для вирішення проєктних завдань; під час захисту результатів виконання лабораторних робіт виклад відповіді грамотний, але можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання. Здобувач у відповіді та при виконанні припустився двох-трьох незначних помилок та недоліків в оформленні результатів
3	Здобувач виявив достатнє знання основного тематичного теоретичного матеріалу. Набув навичок, необхідних для самостійного виконання нескладних практичних завдань і володіє здатностями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути помилки та недоліки. Здобувач припустився суттєвих помилок у відповідях та при виконанні завдань, є значні недоліки в оформленні результатів
2	Здобувач не в змозі самостійно вирішити та виконати проєктне завдання, що потребує повторного вивчення тематичного теоретичного матеріалу

Здобувач має право на зарахування знань з дисципліни чи її окремих розділів, які набуті у неформальній чи інформальній освіті (раніше або паралельно навчанню).

Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих здобувачів **позитивно**, з урахуванням коефіцієнта вагомості і обраховується в електронному журналі в автоматизованому режимі.

Структурування дисципліни «Основи композиції» за видами робіт і оцінювання результатів освітньої діяльності за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна робота	Семестровий контроль
Перший семестр			
Лабораторні роботи Л1-Л4:		Тестовий контроль:	Контрольний захід:
ідея	виконання	Т1-Т6	Іспит (перегляд)
БК:	0,3	0,1	0,2
		0,2	0,4
Другий семестр			
Лабораторні роботи Л5-Л9:		Тестовий контроль:	Контрольний захід:
ідея	виконання	Т7-Т14	Іспит (перегляд)
БК:	0,3	0,1	0,2
		0,2	0,4

Умовні позначення: Т – тема лекції; ЛР – лабораторна робота; БК – ваговий коефіцієнт.

Оцінювання тестових завдань

На тестування в режимі онлайн у модульному середовищі дисципліни відводиться по 25 хвилин на кожну з трьох спроб. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Результат – краща оцінка з поміж оцінок за спроби.

Співвідношення правильних відповідей (%) і оцінка за тест

Правильних відповідей, %:	0-59	60-74	75-89	90-100
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного виду контролю. Здобувач, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу, але не здав підсумковий контрольний захід, вважається невстигаючим.

Підсумкова семестрова оцінка виставляється здобувачу у вигляді середньозваженого балу за інституційною інтервальною шкалою та оцінки за шкалою ЄКТС.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, узагальнені критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьма суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Не-зараховано	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

9) Питання для самоконтролю знань з дисципліни

1. Сутність поняття «композиція»?
2. Види композиції?
3. Що таке композиційний елемент?
4. Перерахувати композиційні елементи.
5. Що таке композиційний засіб зв'язку?
6. Сутність композиційних принципів?
7. Закони композиції?
8. Види ліній в композиції?
9. Силует в композиції – це?
10. Колір в композиції – це?
11. Форма і формат в композиції – це?
12. Види форм і форматів?
13. Модуль в композиції та його види?
14. Вимоги до розробки модуля?
15. Рапорт та види рапортних композицій?
16. Види метричних повторів?
17. Види ритмічних повторів?
18. Тотожність елементів композиції – це?
19. Ньюанс елементів композиції – це?
20. Контраст елементів композиції – це?
21. Які пропорційні відношення використовують у побудові композицій?
22. Приклади контрастних пропорцій в композиції?
23. Чи відрізняється принцип виразності від принципу образності в композиції?
24. Що може бути центром в композиції?

25. Чи бувають композиції без центру або з кількома центрами?
26. Якими прийомами можна підсилити виразність центру композиції?
27. Яка сутність закону єдності змісту і форми в композиції?
28. Яка сутність закону підпорядкованості в композиції?
29. Від чого залежить цілісність композиції?

10) Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни забезпечений навчально-методичними та наочними матеріалами, зокрема викладачами кафедри дизайну розроблені методичні рекомендації:

1) Презентації лекційних матеріалів з дисципліни «Основи композиції» URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9659> (для ОПП «Графічний дизайн») та URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9660> (для ОПП «Дизайн інтер'єру та меблів»).

2) Основи композиції: методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт для студентів спеціальності 022 Дизайн (освітній рівень бакалавр) / О. Стрижова. Хмельницький : ХНУ, 2023. 56 с. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/EL_LIBRARY/vidavn/metod/_mtd2023_1e/63%D0%B523/index.pdf

2) Наочні матеріали: приклади площинних та об'ємних композицій, макетів.

11) Рекомендована література

Основна

- 1 Боднар І.Р. Паперопластика. Тернопіль – Харків : Ранок, 2018. 96 с.
- 2 Лесняк В.І. Графічний дизайн (основи професії). Харків : Індексмаркет, 2021. 416 с.
- 3 Губаль Богдан. Композиція в дизайні. Одно-, дво- і тривимірний простір : навч. посіб. / за ред. проф. Є.А. Антоновича. Тернопіль : Матвей, 2021. 240 с.
- 4 Синєпупова Наталія. Композиція: Тотальний контроль. Київ : ArtHuss, 2019. 240 с.
- 5 Іттен Йогансен. Наука дизайну та форми: вступний курс, який я викладав у Баухаузі та інших школах / пер. з нім. Сергія Святенко. Київ : ArtHuss, 2021. 136 с.
- 6 Бебешко Лідія. Українські вишиванки. Орнаменти. Композиція. Київ. 2019. 128 с.

Додаткова

- 7 Композиція як засіб відтворення гармонії / І.М. Баннова, М.І. Мазур. *Вісник Технологічного університету Поділля*. Технічні науки. 2020. №5. Ч. 1. С. 118–123.
- 8 Данилевич В.Я. Основи дизайну : навч. посіб. Харків. 2013. 385 с.
- 9 Михайленко В.Є., Яковлев М. І. Основи композиції. Київ : Каравела, 2016. 230 с.
- 10 Печенюк Таміла. Кольорознавство. Київ : Грані, 2019. 191 с.

12) Інформаційні ресурси

- 1 Модульне середовище для навчання за ОПП «Графічний дизайн» URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9659>
- 2 Модульне середовище для навчання за ОПП «Дизайн інтер'єру та меблів» URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9660>
- 3 Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php
- 4 Репозитарій ХНУ. URL : <https://library.khmnu.edu.ua/#>.